

mpc
METODICKO - PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Mgr. Daniel Hacio

ZVIERATÁ V ROZPRÁVKACH III. O DŽVIRINI ANDRO PARAMISA III.

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: <Mgr.Daniel Hacio>
Kontakt na autora UZ: <ZŠ Slobody 1,
luciasoltysova@gmail.com>

Názov: <Zviaratá v rozprávkach III.>
Rok vytvorenia: <2014>
**Oponentský posudok
vypracoval:** <Mgr. Zuzana Haciová>

Preklad: Erika Godlová

ISBN 978-80-565-1251-7

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komúnít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:/ So hin andre

O kohútikovi a psíkovi/ Pal o bašno the o rikonoro.....	5
Vlk a baran/ O ruv the o bakro	10
Vlk a sedem kozliatok/ O ruv the o efa kečkora	15
Zoznam bibliografický ch odkazov.....	23

ZVIERATÁ V ROZPRÁVKACH III. O DŽVIRINI ANDRO PARAMISA III.

O kohútikovi a psíkovi

Vybral sa raz kohútik do sveta. Ide, ide hodnú chvíľu, vykračuje si a tu postretne psíka. „Kdeže, kde, braček kohútik?“ prihovoriť sa mu psík.

Idem do sveta šťastie skúsiť, pod' aj ty, dvom nám bude veselšie. Psík pristal, a tak išli, išli, kam ich oči viedli. Vykračovali si veselo a podvečer prišli do hory. Už sa stmievalo, bol čas nájsť si dobrý nocľah. Poobzerali sa a vidia veľký búrľavý strom. Kohútik vyletel na konár a psík sa schoval do stromu. Obaja spali až do rána.

Ráno, keď už svitalo, kohútik veselo zakikirikal. Začula kohúta líška, zachcelo sa jej pochutnať si na dobrom mäsku. Bežala pod strom a dala sa s kohútikom do reči: “ Ej, braček kohútik , ale si ty krásny vták. Krásne perie, hrebienok červený, hlások jasný.

Príď ty ku mne!“

„A načo?“ opýtal sa kohútik. Na hostinu, volala ho líška, nachystala som ti dobrého hrachu!

Dobre, líštička, odpovedal kohútik, prídem vďačne, lenže nie som sám, sme tu dvaja s kamarátom. Ej, ale mám dnes šťastie, pomyslela si líška, či si len pochutnám.“ A kdeže je tvoj kamarát?“ dozvedala sa milučko. Tam dolu v búrľavom strome nocuje, povedal kohútik.

Príbehla líška k stromu a vopchala doň ňufák. Psík nelenil a chňap! Líšku za ňufák.

Odnechcelo sa tej navždy kohútieho mäska. A kohútik so psíkom pobrali sa veselo ďalej do šieho sveta.

Pal o bašnoru u rikonoro

Ge'las jekhvar o bašnoru andro svetos. Džal, imar dosta džal, uštar pal o uštar u tu pes arakhel le rikonoreha. "Kia, kia, phrala bašnoru?" phenel leske o rikonoro.

Džav andro svetos te rodel o bacht, av the tu, duj dženenge amenge ela feder. O rikonor kam'las, u avka džanas, džanas kaj len o jakha lidžanas. Phirenas lošales u ki e rači avle andro veš. Imar sas šititno, sas lent e arakhel o lačo than kaj sovena. Dikhen pal peste u dikeh baro chevalo kašt. O bašnoru urñil'as opre pro konaris u o rikonoro pes garuđas andro kašt. So duj džene sovenas dži tosara.

Tosara, kana imar avelas avri o kham, o bašnoru lošales kikirikind'as. Šund'as le bašnes e liška, mang'las te chal lačo masoro. Prastand'il'as tel o kašt u chudl'as le bašneha te vakerele: "Ej, phrala bašnoru, salt u šukar čiriklo. Šukar pora, e kang'ori l'oli, o hangocis žužo. Av tu ke mande!"

"U pre soste?" phučl'as o bašnoru. Pro chaben, vičhinelas les e liška, tad'om tuke lačo chirchil (boršos)! Mište, liška, phend'as o bašnoru, avava but rado, no na som korkoro, sam adaj duj džene, le kamaratoha. Ej, savi me som adad'ives bachtal'i, gindind'as peske e liška, sar mange mište chava. U kaj hino tiro kamaratos? Phučel lestar šukares. Odoj tele, andro chevalo kašt sovel, phenel o bašnoru.

Prastand'il'as e liška ki o kašt u ispidl'as andre o nakh. O rikonoro na užard'as u ops! Chudl'as la liškake o nakh.

Kadi maj ņikana na kam'las le bašneskro mas. U o bašnoru u o rikonoro penge jekhetanes lošales gele dur andro baro svetos.

ÚLOHY:/ So te kerel

1. Napíš, ktoré zvieratá vystupujú v rozprávke O kohútikovi a psíkovi/ Pisin, save džvirini khelen andre paramisi pal O bašnoru the o rikonoro

.....

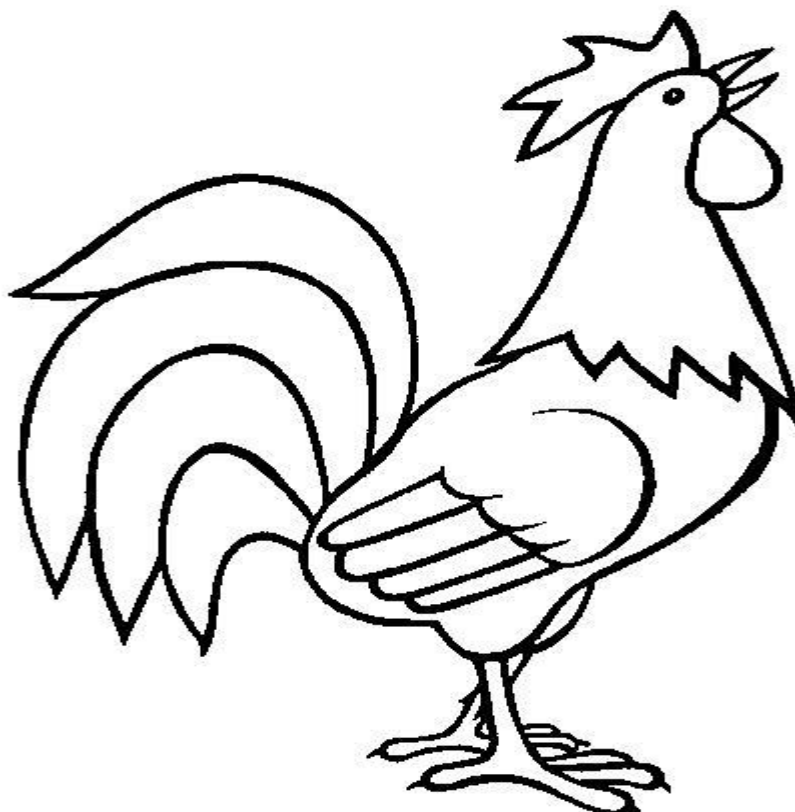
.....

.....

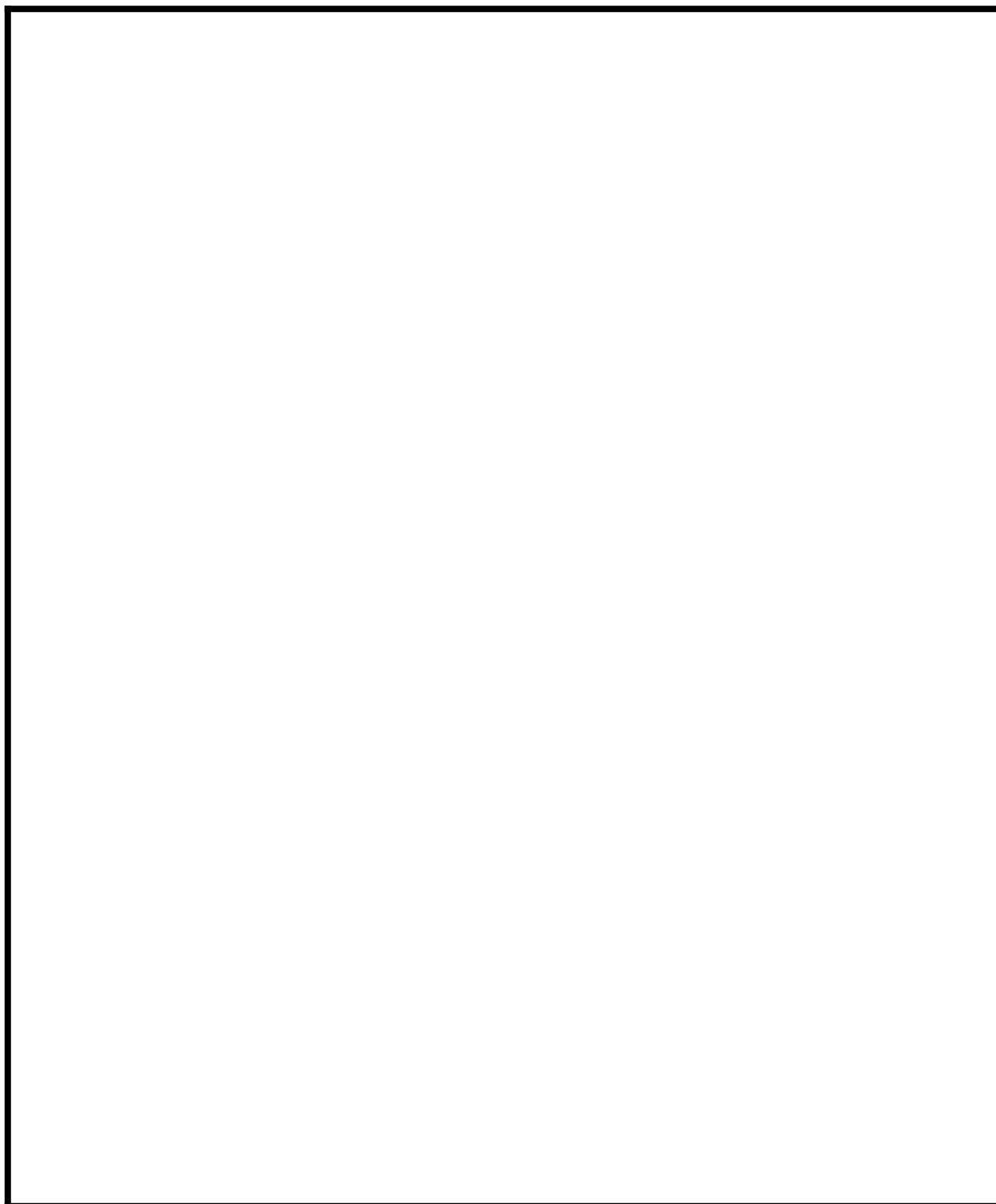
2. Napíš, koho stretol kohútik, keď sa vybral do sveta/ Pisin, kaha pes arakhl'as o bašnoru, kana pes chudl'as andro svetos

.....

3. Vymaľuj kohútika/ Maľin avri le bašnores

4. Nakresli psíka/ Čitrin le rikonores

5. Napiš, čo sa stalo, keď kohút zakikiríkal/ Pisin, so pes ačhiľas, kana o bašnoru kikirikind'as.

.....

6. Napíš, čo povedala liška kohútovi/ Pisin, so phend'as e liška le bašneske.

.....

.....

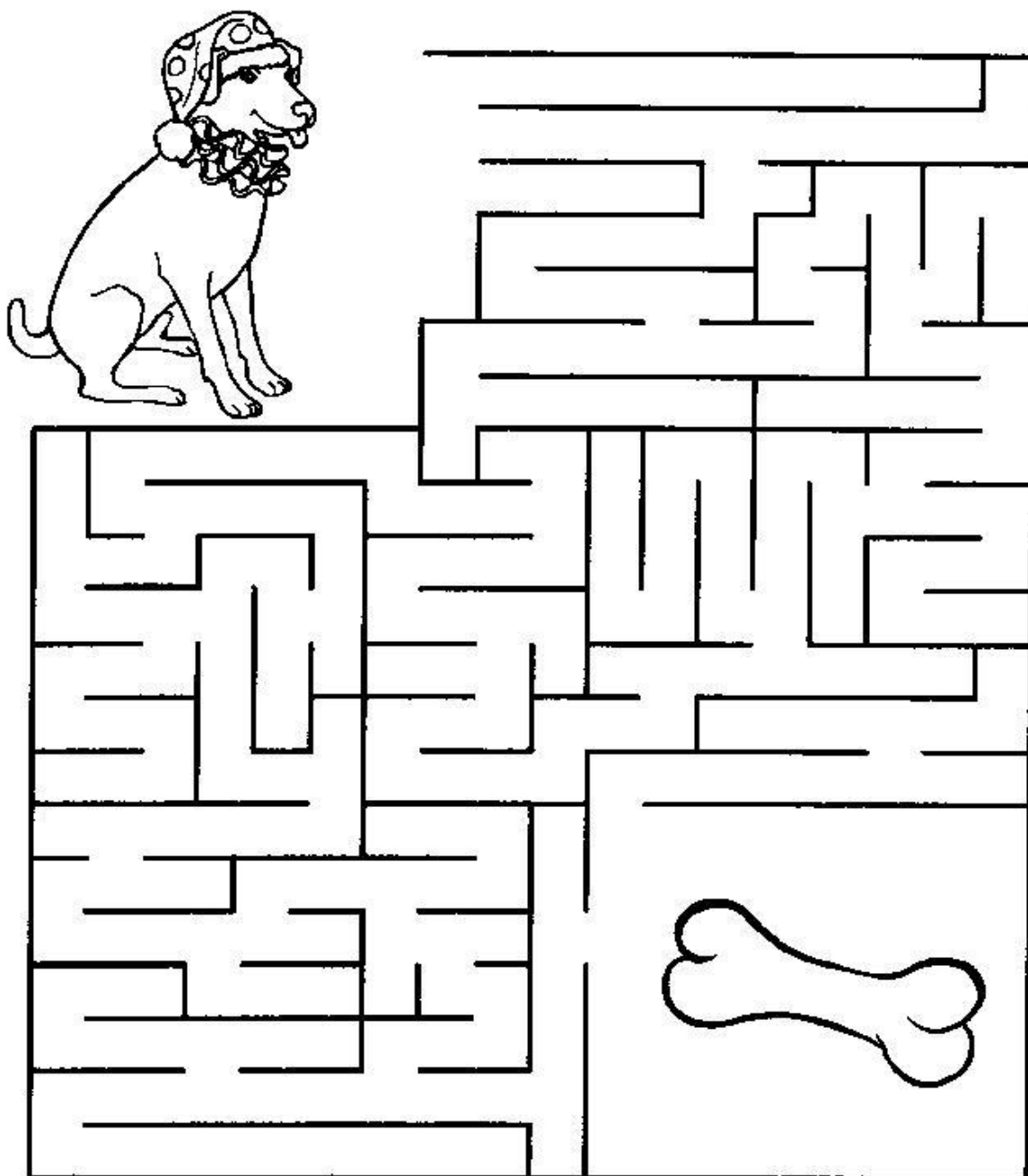
.....

7. Vymaľuj rozprávkovú lišku/ Ma'ın la paramisakri liška avri

8. Napiš, čo urobil psík líške , keď sa pribehla k stromu a vopchala doň ňufák / Pisin, so kerďas o rikonoro la liškake, kana avľas paš o kašt u diňas andre o nakh.

9. Pomôž psíkovi nájsť cestu ku kosti a vyznač ju ľubovoľnou farbičkou/ Pomožine le rikonoreske te arakhel o drom ki o kokalos u maľin la avri sava kames farbičkaha

VLK A BARAN

Vlk chodil po hore a snažil sa chytiť si dačo pod zub. Bol už veľmi hladný, keď zrazu zazrel na vrchu barana. Celý naradovaný bežal za ním. Keď bol už vlk blízko, uvidel ho aj baran. Preľakol sa veľmi, lebo videl, že je zle. Ujšť nemal kde. Vlk bol už pri ňom, nuž povedal mu ticho:

- Dobrý deň, pán vlčko!

„Mne bude dobrý, ale tebe zlý. Priprav sa, idem ťa zjesť!“ – odsekol vlk a len-len že sa už nevrhol na barana.

„No čože sa dá robiť?“ vzdychol si baran a rečie vlkovi:

- Dobre, keď ma zješ, nuž ma zješ! Choď ty len dolu pod vrch a ja vyjdem na vrch. Ty pod vrchom otvoriš pysk a ja sa z vrchu rozbehnem a tebe rovno do pysku skočím.

Vlk pristal. Baran vybehol na vrch, rozbehol sa z neho a tak do vlka rohami buchol, až vlkovi v krku chruplo a bolo po ňom. Od tých čias sa baran spokojne pásol.

O TUV THE O BAKRO

O ruv phirelas pal o veš u kamelas peske vareso te chudel tel o dand. Imar sas but bokhalo, kana jekhwarestar pro partos dikhlas le bakres. Pherdo loš prastalas pal leste. Kana imar sas o ruv pašes, dikhlas les the o bakro. Darandilas but, soske dikhlas, hoj hin na mište. Na sas les kaj te denašel. O ruv sas paš leste, avka leske lokhes phend'as:

- *Lačo d'ives, raja ruvoro!*

"Mange lačo, al'e tuke rosno. Kide tut opre, chava tut!" – čhind'as pale o ruv u ča sikra hoj pes na čhid'as pro bakro.

"No, so pes šaj te kerel?" cirdlas peske o bakro u phenel le ruveske:

- *Mište, te man chaha, ta man chaha! Dža tu ča tele, tel o partos u me džava opre. Tu tele phundraveha o muj u me opral prastava u tuke andro muj chu'ava.*

O ruv phend'as, hoj mište. O bakro prastandilas opre pro partos, prastandilas palis lestar u avka andro ruv demad'as le šingenca, hoj le ruveske čhindilas e men u sas pal leste. Olestar o bakro šukares peske chalas o čar.

ÚLOHY:/ So te kerel:

1. Napíš, ktoré zvieratká vystupujú v tejto rozprávke/ Pisin, save džvirini hine andre kadi paramisi

.....

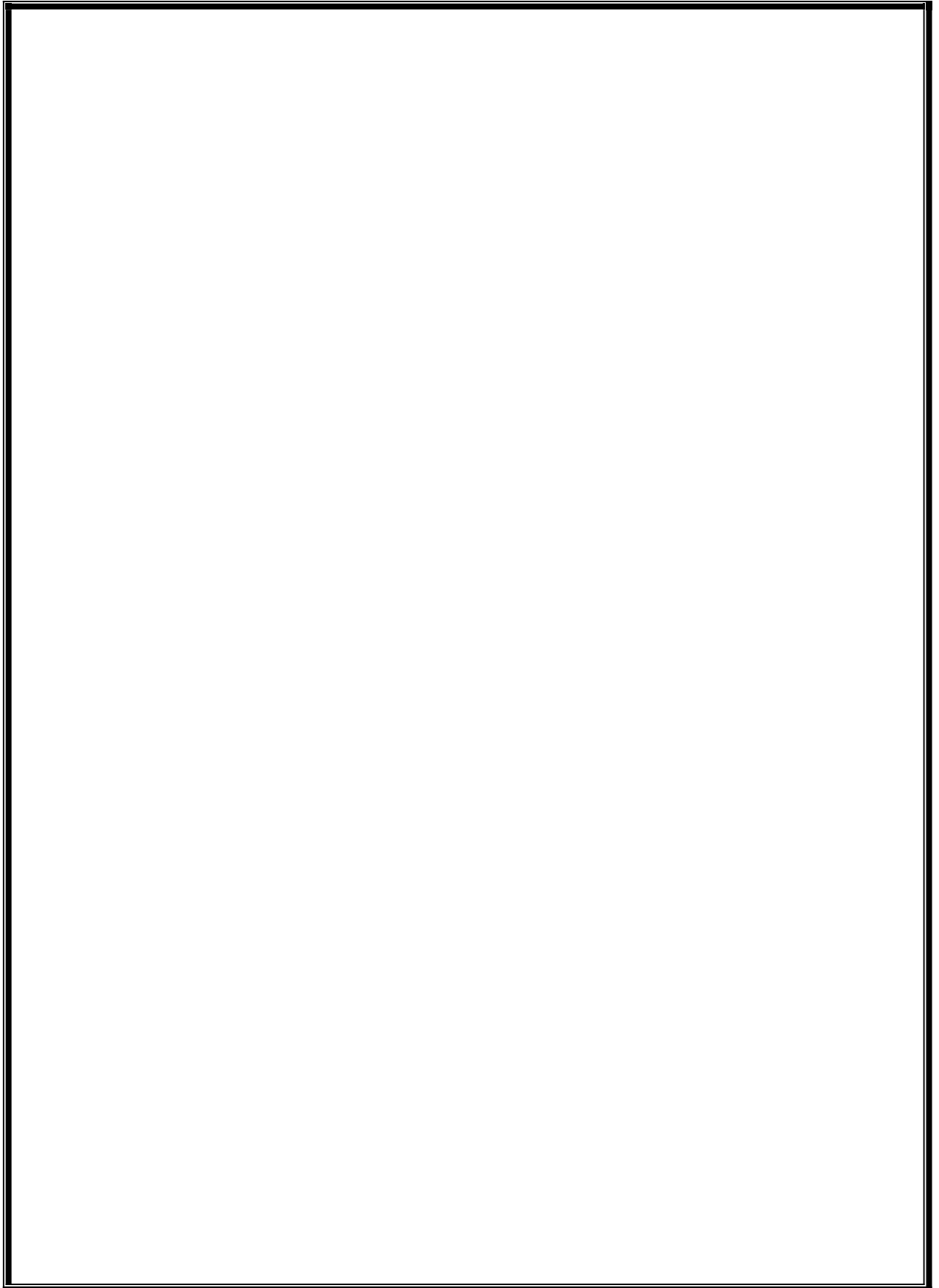
2. Napíš, koho sa rozhodol zjesť vlk/ Pisin, kas kamelas o ruv te chal

.....

3. Vymaľuj vlka/ Maľin avri le ruves

4. Nakresli kopec a pod ním rozkvitnutú lúku
/ Čitri o partos u tel leste e luka lulud'enca

5. Napíš rýmy na slová:/ Pisin o rimi pro lava:

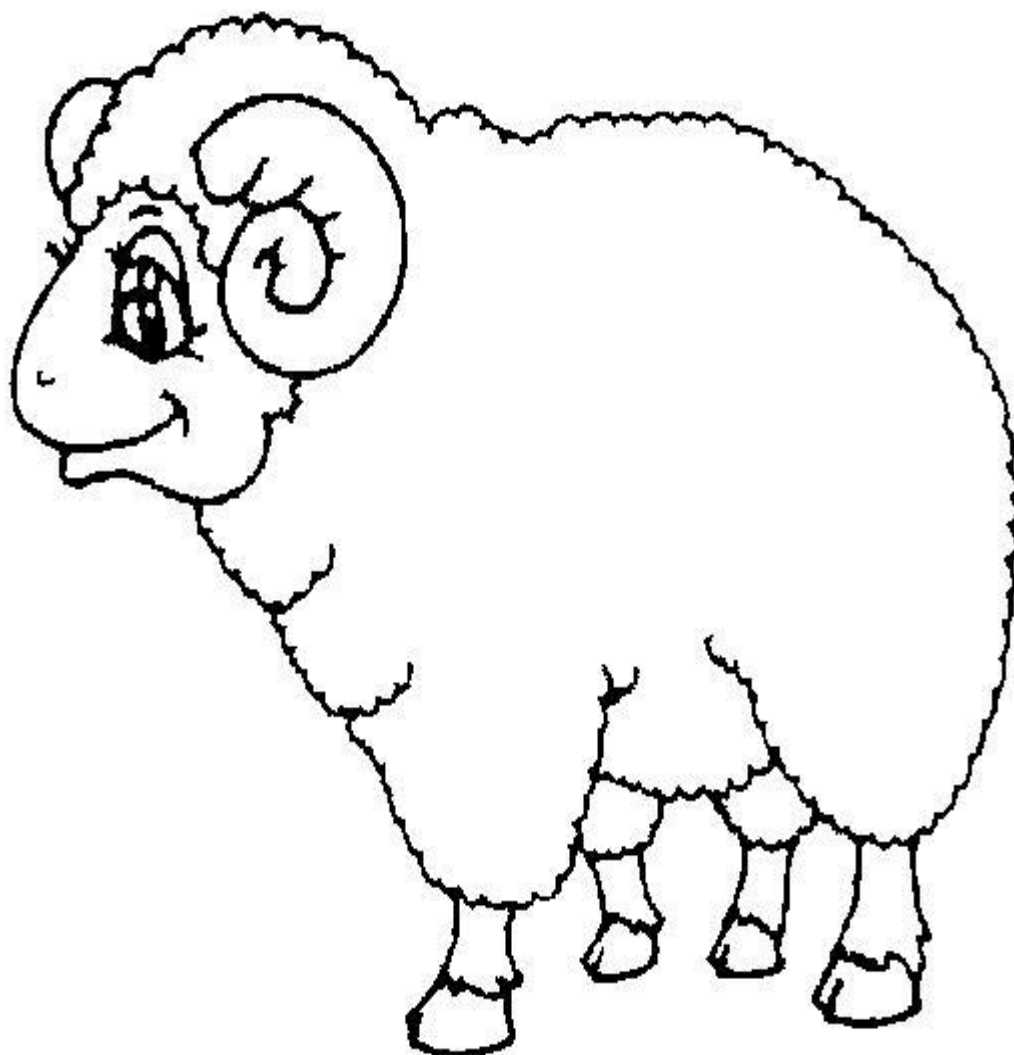
Vlk-

Rohy-

Pysk-

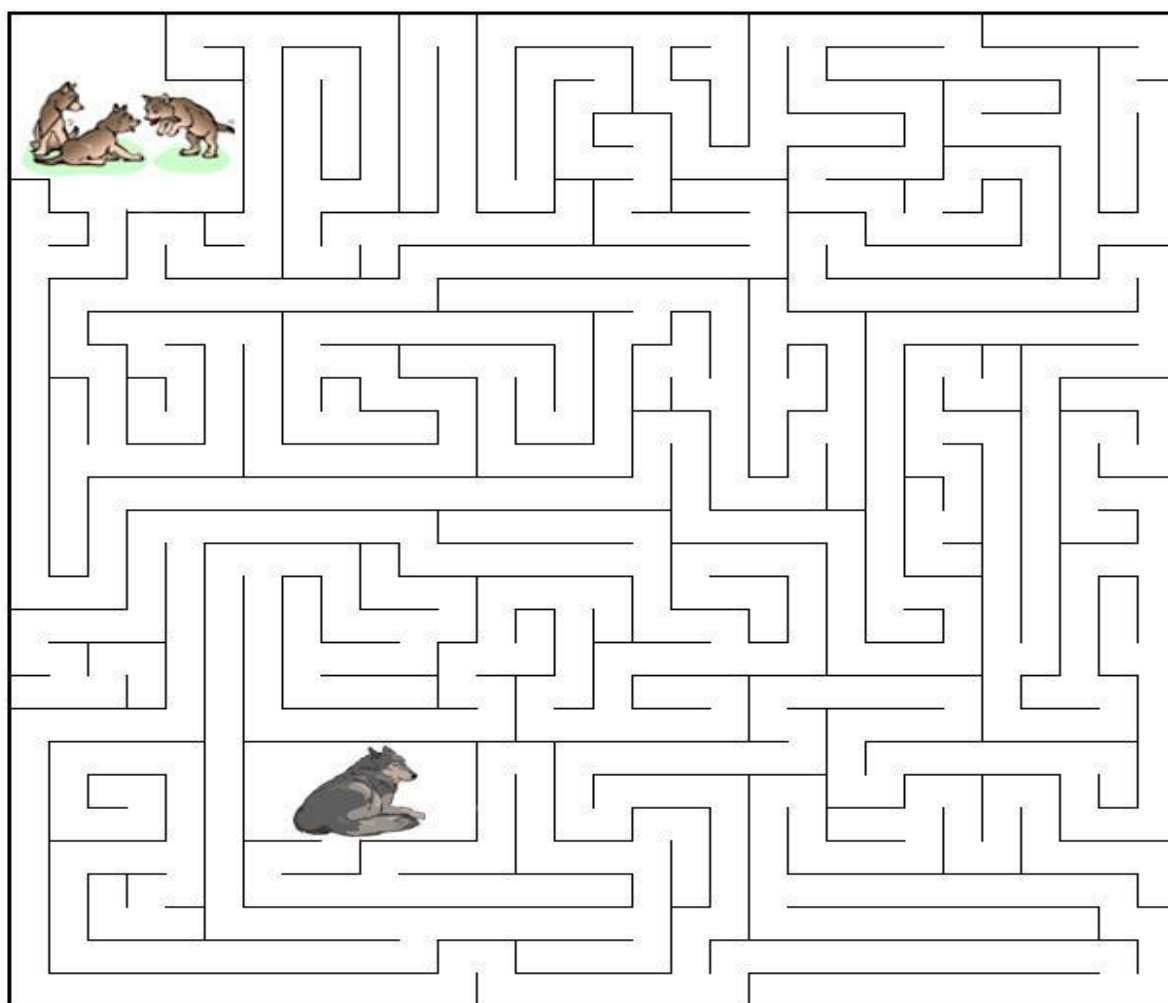
Hora-

6. Vymaľuj barana/ Maľin avri le bakres

7. Vymysli ľubovoľnú krátku básničku a použi tieto slová: baran a vlk. / Ker tuke savi kames
charňi basňička, kaj ena o lava: baran, vlk

8. Pomôž vlčatám dostať sa k otcovi vlkovi / Pomožin le ruvorengte te chudel pes ki o dad ruv

VLK A SEDEM KOZLIATOK

Kde bolo tam bolo na okraji lesa v malej chalúpke žila mamka koza a mala 7 krásnych kozliatok. Jedného dňa sa mama koza vybrala do lesa, aby priniesla svojim kozliatkam jedlo. Predtým ako odišla im povedala: „Kozliatka moje, odchádzam do lesa a vy tu zostanete samé. Nikomu však neotvárajte! Pretože po lese chodí zlý vlk, ktorý by Vás mohol zjesť.“ Dodala ešte, že vlk má silný, hrubý hlas a sivé labky.

Keď mama koza odišla, vlk vyšiel spod kríkov, kde bol schovaný a zaklopal na dvere domčeka a povedal: „Kozliatka, kozliatka, otvorte vrátka. Mamička prišla, mliečko vám priniesla.“

Kozliatka vyľakal hrubý hlas a odpovedali: „Ty nie si naša mamička, ty máš hrubý a silný hlas, ty si zlý vlk!“

Prešibaný vlk dostal nápad, odbehol do obchodu, kde si kúpil vrečko jemne namletej kriedy. Trochu kriedy vdýchol a hlas sa mu stenšil.

Po druhý krát prišiel k chalúpke a opäť zaklopal na dvere kozliatok. A opäť povedal: „Kozliatka, kozliatka, otvorte vrátka. Mamička prišla, mliečko vám priniesla.“ Kozliatka zneistili pretože hlas vlka znel podobne ako mamičkin, ale za oknom uvideli sivé labky. A povedali: „Ty nie si naša mamička, ty si zlý vlk!“

Vlk, aj keď hlas zmenil nedostal sa do domčeka, preto dostal ďalší nápad. Zašiel k pekárovi a povedal mu: „Pobolievajú ma nohy, a doktor povedal, že ich mám obaliť múkou. Daj mi vrece múky“. Pekár sa tomu čudoval, ale nakoniec urobil, to čo vlk chcel. Vlk sa s vrecúškom múky rozbehol za mlynárom a opýtal sa mlynára: „Môžeš mi obaliť laby múkou?“ Mlynár odmietol, vlk vyceril zuby a tak mlynár urobil to, čo vlk chcel.

Prišiel tretí raz k domčeku, znova povedal: „Kozliatka, kozliatka, otvorte vrátka. Mamička prišla, mliečko vám priniesla.“ Ukáž labky, povedali kozliatka. Vlk ukázal labky. Boli biele a kozliatka nemali žiadnu pochybnosť o tom, že to nie ich mamička. Otvorili dvere a až vtedy zistili, že je to zlý vlk. Kozliatka sa rozutekali po chalúpke Prvé kozliatko sa schovalo pod stôl, druhé pod posteľ, tretie do rúry, štvrté v kuchyni, piate do kredenca, šieste pod výlevku, siedme najmenšie do hodín. Vlk zjedol prvé kozľa, a za ním všetky ostatné, okrem posledného siedmeho, ktoré nenašiel. Vyšiel von a na lúke zaspal. Keď prišla domov mama koza veľmi sa preľakla. Volala kozliatka, kozliatka neodpovedali a mama koza našla len najmenšie kozliatko v hodinách.

Koza vyšla na lúku a uvidela vlka. Pomyslela si, že možno kozliatka ešte žijú. Zobrala nožnice, ihlu a niť. Rozstrihla brucho vlkovi. Postupne začali kozliatka vyskakovať von. Mama koza zašila do brucha vlka kamene. Vlk keď sa zobudil, bol veľmi smädný. Šiel k potoku, kde sa chcel napit' vody. Keď sa nahol, tak ho kamene v bruchu prevážili a on spadol do potoka a utopil sa.

O RUV THE O EFTA KEČKORE

Kaj sas, kaj na sas, paš o veš andro cikno kheroro bešelas e dajori kečka u sas la epta šukar kečkora. Jekh d'ives e daj kečka gel'as džalas andro veš, hoj te anel lakre kečkorenge o chaben. Dži gel'as, phend'as lenge: "Kečkore mire, džav andro veš u tumen adaj ačhen korkore. Ńikaske na phundraven! Soske pal o veš phirel o nalačo ruv, so tumen šaj te chal." Mekh lenge phend'as, hoj le ruves hino zoralo, thulo hangos u siva phindre.

Kana e daj kečka gel'as, o ruv av'las avri andal o kandre, kaj sas garudo u durkind'as pro vudara pro kheroro u phend'as: "Kečkore, kečkore, phundraven o vudarora. E dajori av'las, o thudoro and'as."

O kečkora darand'ile le thule hangostar u phende: "Tu na sal Amari dajori, tiro hangos hino thulo u zoralo, tu sal o bilačo ruv!"

O butdžando ruv chudl'as o gendo, prastand'il'as andre skl'epa, kaj peske cind'as jekh taškica sanes mard'i krieda. Sikra krieda cirdl'as andre peste u o hangos leske sañil'as.

Dujtovar av'las ki o kheroro u pal'is durkind'as pro vudar ki o kečkora. U pal'is phend'as: "Kečkora, kečkora, phundraven o vudarora. E dajori av'las, o thudoro and'as." O kečkora na džanenas so, soske o ruveskro hangos sas pašo sar lengra dajakro, no pal e blaka dikhle o siva phindre. U phende: "Tu na sal Amari daj, tu sal o bilačo ruv!"

O ruv, the te leskro hangos sas aver, pes na chudl'as andro kheroro, vaš oda chudl'as aver gindo. Gel'as ki o pekaris u phend'as leske: "Dukhan man o phindre u o doktoris phend'as, hoj len te pa'arav andro jaro. De mange jekh gono jaro." O pekaris pes čudal'ind'as, no pro agor kerd'as, so o ruv kaml'as. O ruv le goneha jaro prastalas pal o molnari u phučl'as lestar: "Šaj mange te pa'ares o phindre andro jaro?" O molnaris oda na kamelas te kerel, o ruv sikad'as o danda u avka o molnaris kerd'as oda, so o ruv kaml'as.

Kana av'las tritoval ki o kheroro, pal'is phend'as: "Kečkora, kečkora, phundraven vudarora. E dajori av'las, o thudoro and'as." "Sikav amenge o phindre" phende o kečkora. O ruv sikad'as o phindre. Sas parne u o kečkore imar džanenas, hoj oda hin lengri dajori. Phundrade o vudar u imar avka dikhle, hoj oda hino o bilačo ruv. O kečkora denšle pal o kher. O jekhto kečkoro pes garud'as tel o skamind, o dujto tel o vad'os, o trito andre rura, o štarto andre kuchña, o pandžto andro kredencos, o šovto tel o mard'ako, o eftato, o nekh cikneder andre ora. O ruv chal'as o jekhto kečkoro u pal leste savore, bi o paluno, eftato, soske les na arakhl'as. Av'las avri u pre luka zasut'as.

Kana av'las khere e daj kečka, bares darand'il'as. Vičhinelas pro kečkore u o kečkora na phenenas pale u e daj kečka arakhl'as ča oda nekh cikneder kečkoro andre ora.

E kečka avlas avri pre luka u dikhlas le ruves. Gindindas peske, hoj o kečkora mekh dživen. Ilas o nožnički, e suv the o thav. Čhindas opre o per le ruveske. Palis chudle o kečkora te chuđerel avri. E daj kečka sidas le ruveske o bara andro per. O ruv, kana uštřilas, sas but truřalo. Gelas ki e len, kaj kamelas te pijel o paři. Kana pes bandřilas, o bara andro leskro per phare u cirdle les andre len, kaj tasřilas.

ÚLOHY:/ So te kerel

1. Napřs, kolko kozliatok mala mama koza/ Pisin, keci kečkora sas la daj kečka.

.....

2. Napřs, na čo upozornila kozliatka mama, keď išla do lesa/ Phen, so phendřas e kečka le kečkorenge, kana džalas andre veř.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Vymalřuj mamu kozu , ktorá ide do lesa / Malřin avri e daj kečka, so džal andro veř

4. Napíš, čo povedal vlk, keď prišiel k domčeku kozliatok/ Pisin, so phend'as o ruv, kana avľas ki o kheroro ki o kečkora

.....

.

.....

.....

.

.....

.

5. Doplň, aký nápad dostal vlk/ Pisin, so gindinelas o ruv

A) Išiel do obchodu kúpiť namletú kriedu / geľas andre skl'epa te cinel e mard'i krieda

B) Išiel do obchodu kúpiť prášok na pranie. / geľas andre skl'epa te cinel o praškos vaš o thoviben

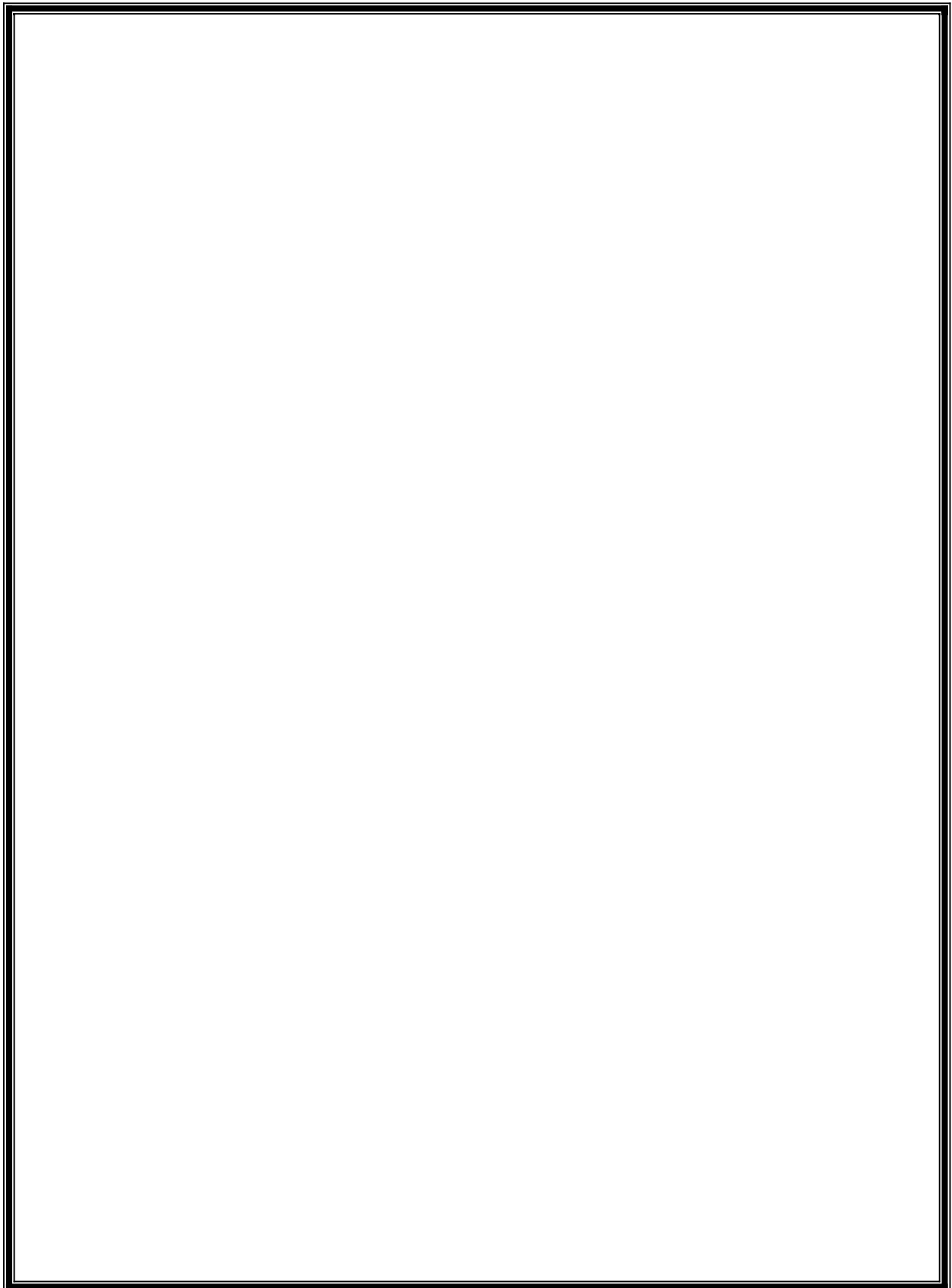
6. Napíš, aký druhý nápad dostal vlk, keď sa mu opäť nepodarilo dostať ku kozliatkam / Pisin, so gindind'as avri o ruv, kana paľis pes na chudľas ki o kečkora

.....

.....

.....

7. Nakresli rozkvitnutú lúku/
Čitrin o ľud'a pre luka

8. Napíš, za kým ďalším išiel vlk po pekárovi/ Pisin, pal kaste geľas o ruv pekaristar

.....

.....

9. Vymaľuj vlka, ktorý bude mať biele labky od múky/ Maľin avri le ruves, parne phindrenca jarestar

10. Napíš, kde sa schovali kozliatka, keď zistili, že nie je ich mamička, ale vlk / Pisin, kaj pen garude o kečkora, kana dikhle, hoj oda nane lengri dajori aľe o ruv

Prvé kozliatko

Druhé kozliatko.....

Tretie kozliatko

Štvrté kozliatko

Piate kozliatko.....

Šieste kozliatko.....

Siedme kozliatko

11. Napíš, ktoré kozliatko sa zachránilo pred vlkom/ Pisin, savo kečkoro pes arakhl'as anglo ruv

.....

12. Napíš, ako skončil vlk v tejto rozprávke/ Pisin, so pes ačhil'as le ruveha andre kadi paramisi

.....

.....

.....

.....

13. Napíš, ako podľa teba by mohla skončiť táto rozprávka/ Pisin, sar šaj kadi paramisi te agorinel

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

O KOHÚTIKOVI A PSÍKOVI - <http://www.kamosky10.webnode.sk/nieco-o-zvieratkach/maltezak>

<http://www.flog.pravda.sk/mgr-john-slovinec.sr.flog?fote>

30692

<http://www.rozpravky.wz.cz/omalovanky/index.php?text=kohutik=ii>

<http://www.zabava.pohadkar.cz/postava/kmotra-liska/omalovanky/ill>

248

<http://www.penn-delranger.kids.com>

VLK A BARAN – <http://www.alinka.sk/c/vlk-a-baran-10568.htm>

<http://www.squidoo.com/graywolves-vlk>

<http://www.rozpravky.wz.cz/omalovanky/index.php?text=baran>

VLK A SEDEM KOZLIATOK- <http://www.martinus.sk/?ultem=69432>

<http://www.rexik.zoznam.sk/omalovanky/detail/kozicka>

ÚVOD

Zvieratá v rozprávkach je záujmový útvar.

Cieľom tohto záujmového útvaru je priblížiť, oboznámiť, vysvetliť, upresniť, popísať, objasniť, vnímať, hodnotiť zvieratá v rozprávkach a ich vlastnosti.

Tento záujmový útvar je určený pre žiakov pre I.stupňa v rozsahu 60 hodín príslušného školského roka.